

Bilag II.

Aarhus Borgmestertor, den 26de September 1881.

I Anledning af Deres Velbaarenheds Skrivelse af 6te ds., hvori begjæres mine Yttringer om forskjellige Spørgsmaal angaaende Folkethingsvalgene her i Byen den 26de Juli, skal jeg ikke undlade at meddele:

Med Hensyn til Henlæggelsen af den skriftlige Afstemning fra Nytterskafernes Rådhus til den tæt ved liggende nye Søndre Bystoles Lokaler, da vedlægges en Udtalelse under 20de August d. A. herom fra Kammerraad Esmann, under hvis Funktion som midlertidig Formand i Byraadet i min Fraværelse med Orlov Beslutningen er tagen. Der vedlægges tillige til bedre Orientering en Situationsplan omfattende Rådhuset og Skolen, som jeg har ladet Bygningsinspektøren tage efter Byfortet. Jeg kan, uagtet det var første Gang, denne Foranstaltning blev truffet, ganske slutte mig til de Grunde, som i Kammerraad Esmanns Skrivelse ere anførte for denne Forandring, og navnlig stadfæste, at det ved de sidste Valg og overhovedet siden Kredsen er været saa betydelig, og Valghandlingerne ere blevne saa livlige og talrig besøgte, har været en sand Plage for de Protokolførende at sidde under anstrengt Arbejde i den Støv og kvælende Luft, som opstod i Rådhuset. Naar Klageren spørger om Aarsagen til, at den navnlig Afstemning denne Gang mod Sædvanen var forlagt fra Raaringsstedet til den Søndre Bystole, saa kan han ikke være uvidende om, at bemeldte Skolebygning er nysopført af Kommunen og først færdig kort før Valghandlingen. Tanken om at benytte den, ialtsald til Prøve, kunde derfor ikke opstaa tidligere, men Opfordringen til at benytte denne tæt ved Raaringsstedet beliggende, med store, rummelige Lokaler og godt Inventar forsynede Bygning, der er indrettet for ca. 1000 Skolebørn, var stor, da det ogsaa synes at maatte være i alle Bølgernes Interesse, at Stedet, hvor de skulde afgive deres Stemme, var let tilgængeligt med flere Indgange og afgav Plads, hvor de bedre kunde sprede, end i Rådhuset. Det bør erindres, at her er 20 Personer, der føre Valglister, og ligesaa mange, der føre Stemmelisten, enkelte Stemmelisten omfatte indtil 500 Stemmeberettigede. Veien fra Rådhuset til Skolen var betegnet med Flag og trykte Plakater, og da der forøvrigt herskede et livligt Røre hele Tiden langs Nytterskafementet til Skolen, saa er det ikke tænkeligt, at nogen eneste Bølger kan have haft Vanstikighed ved at finde Afstemningsstedet og af den Grund ikke være kommen til at stemme. Man har selvfølgelig ikke anset Valglovens Ord i § 40 for at være i mindste Maade til Hindrer for denne Forlægning, da ellers den før den nye Skoles Opførelse fulgte Praxis trods alle Ulemper vilde være bleven bibeholdt.

Med Hensyn til Spørgsmaalet: „hvad der har været Grunden til, at Redaktør Mørk maatte være tilstede ved Valglisten for Aarhus Kjøbstad for at meddele Oplysninger af den originale Valgliste“, da vedlægges ligeledes en Erklæring fra Fr. Mørk om dette Spørgsmaal. Jeg kan ogsaa her stadfæste, at denne Praxis har været fulgt bestandig her paa Grund af, at Aarhus Bys Valgliste har maattet deles i flere, for Tiden 14 Afstemningsprotokoller. Da Byen omfatter 25,000 Indvaanere, skal nemlig Byraadet efter Valglovens § 23 af dets 20 Medlemmer afgive de 16 til Medlemmer af Valgbestyrelsen, hvorfra gaar Formanden og det Medlem, der assisterer ved Valglisten. Jeg har selv tidligere som Formand for Valgbestyrelsen dels alene, dels i Forening med et andet Medlem udøvet denne Funktion, og der er ikke Tvivl om, at den bidrager til at forhjælpe endel Bølgere, som Protokolførende ikke strax kunne finde, især saadanne, som have hyppig forekommende Navne (Sensen, Peterfen, Hansen etc.), eller saadanne, som gaa under flere Navne, til at faae deres Stemme afgiven. Fr. Mørk er Medlem af Valgbestyrelsen, og at han ved de senere Valg væsentlig har bestridt denne Funktion, har sin Grund i, at han er Formand i Byraadets Udvalg for Valglisters Affattelse og derfor er særlig bekendt med Listen. Virksomheden gaar alene ud paa, naar de Protokolførende have afvist en Bølger, som ikke er til at finde, at aabne denne Afgang til nærmere Efterfølgelse i Sovedprotokollen. Paa denne Maade blive ikke saa Bølgere hjulpede eller erholde Forklaring, hvorfor de ere udslettede. Selvfølgelig bliver ved denne Protokol ingen Stemme modtagen, men kun Navnet opspøgt og dets Numer meddelt Bølgeren, hvorefter han med dette som Beilebning paany henvender sig til vedkommende Protokolførende.